

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **S.**, so sídlom v **B.**, IČO: **X.**, proti povinnému **R., s.r.o.**, so sídlom v **B.**, IČO: **X.**, o vymoženie **3 937,10 €**, vedenej na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 3 Er 538/2001, o dovolaní súdneho exekútora JUDr. **I. M.**, Exekútorový úrad so sídlom v **K.**, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 30. mája 2011 sp. zn. 5 CoE 43/2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 30. mája 2011 sp. zn. 5 CoE 43/2011 a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Rožňava uznesením z 28. júla 2010 č.k. 3 Er 538/2001-14 exekúciu zastavil, súdnemu exekútorovi JUDr. **I. M.** priznal odmenu a náhradu hotových výdavkov za vykonanú exekúciu v sume 86,87 €, na zaplatenie ktorej zaviazal oprávnenú. O zastavení exekúcie rozhodol podľa § 57 ods. 1 písm. g/ zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov (Exekučný poriadok) vychádzajúc z toho, že povinný po začatí exekúcie zanikol, nakoľko bol 27. marca 2009 vymazaný z obchodného registra. Rozhodnutie o trovách exekúcie odôvodnil § 200 ods. 2 Exekučného poriadku, keďže povinný zanikol, znáša trovy exekúcie oprávnená.

Oprávnená podala odvolanie proti výroku uznesenia o povinnosti nahradiť exekútorovi trovy exekučného konania 86,87 €. Žiadala uznesenie v tejto časti zmeniť a súdnemu exekútorovi náhradu trov exekučného konania nepriznať. Namietala, že z procesného

hľadiska oprávnená nezavinila zastavenie exekúcie (vedenej od roku 2001), preto nie sú splnené podmienky pre rozhodnutie o trovách exekúcie podľa § 203 Exekučného poriadku.

Krajský súd v Košiciach uznesením z 30. mája 2011 sp. zn. 5 Co 43/2011 uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutom výroku zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení uviedol, že v prejednávanej veci začalo exekučné konanie 20. marca 2001. Podľa v tom čase účinného znenia § 203 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Súd však uváži, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku, a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie. V zmysle § 235 ods. 2 Exekučného poriadku preto bolo potrebné pri rozhodovaní o trovách exekúcie vychádzať z citovaného § 203 Exekučného poriadku, bez zreteľa na to, kedy súd rozhoduje o trovách exekúcie. Podľa názoru odvolacieho súdu bude povinnosťou súdu prvého stupňa opätovne vo veci rozhodnúť a zohľadniť § 196 a § 197 Exekučného poriadku, ktoré určujú zásadu, že odmenu patriacu exekútorovi za výkon exekučnej činnosti, náhradu jeho hotových výdavkov a náhradu za stratu času uhrádza povinný. Len výnimočne, ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie po zvážení, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku, a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie v zmysle § 203 Exekučného poriadku, ktoré umožňuje súdu pri zastavení konania prelomiť zásadu stanovenú v § 197 ods. 1 Exekučného poriadku o úhrade nákladov exekútora povinným. So zreteľom na uvedené odvolací súd nemohol vo veci rozhodnúť, lebo by tým porušil zásadu dvojinštančnosti občianskeho súdneho konania (§ 9 ods. 1 a § 10 ods. 1 O.s.p.). Odvolací súd zároveň konštatoval porušenie základného práva súdneho exekútora na súdnu ochranu podľa § 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nedoručením odvolania oprávnenej súdneho exekútorovi, čím sa vytvoril stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti a rovnosti zbraní ako súčasť práva na spravodlivý proces.

Proti zrušujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu podal súdny exekútor dovolanie z dôvodu, že mu postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). K odňatiu jeho možnosti konať pred súdom došlo tým, že súd prvého stupňa mu nedoručil ako účastníkovi konania odvolanie oprávnenej, v dôsledku čoho nemal možnosť

k nemu sa vyjadriť a o odvolaní sa dozvedel až z rozhodnutia odvolacieho súdu. Krajský súd sa vyčerpávajúcim spôsobom vysporiadal s otázkou porušenia tohto jeho základného práva ako odvolateľa a hoci vedel o porušení tohto práva odvolateľa ešte pred rozhodnutím vo veci samej, nevrátil spis súdu prvého stupňa na postup podľa § 209a ods. 1 O.s.p. a ani sám tento úkon neurobil. Napriek tomuto pochybeniu odvolací súd vychádzal pri rozhodovaní z odvolacích dôvodov oprávnenej a len na základe jej tvrdení zaviazal prvostupňový súd záväzným právnym názorom v otázke posudzovania inštitútu „zavinenia“ na zastavení exekúcie pri rozhodovaní o trovách exekúcie. Odvolací súd vzhľadom k tomu, že vedel o porušení základného práva súdneho exekútora na súdnu ochranu už pri rozhodovaní o odvolaní, bol oprávnený rozhodnúť iba o tejto otázke, pretože exekútor sa nemohol vyjadriť k odvolaniu oprávnenej a nemohol rozhodnúť o odvolacích dôvodoch bez toho, aby sa k týmto odvolacím dôvodom a námietkam vyjadril aj exekútor. Odvolací súd tým, že rozhodol len na základe odvolacích dôvodov oprávnenej a jej námietok v otázke náhrady trov exekúcie pri jej zastavení a o inštitúte zavinenia, rozhodoval o týchto otázkach predčasne. V dôsledku nesprávneho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu založeného len na jednostrannom vyjadrení oprávnenej v odvolacom konaní, súdny exekútor ani po následnom dodatočnom doručení odvolania oprávnenej, nebude sa už môcť účinne brániť, resp. brániť ako v relevantnom čase pred rozhodnutím odvolacieho súdu, pretože v novom konaní o odvolaní nemôže už prelomiť záväzný právny názor odvolacieho súdu (ktorým je prvostupňový súd viazaný v zmysle § 226 O.s.p.). Odvolací súd týmto postupom porušil základné právo exekútora na súdnu a inú právnu ochranu zaručenú v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. Konanie pred odvolacím súdom je zaťažené vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p., z ktorého dôvodu žiadal napadnuté uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie s tým, že v novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne len o porušení základného práva exekútora, ako účastníka konania, ku ktorému došlo nesprávnym postupom prvostupňového súdu v rozpore s § 209a ods. 1 O.s.p. a nebude rozhodovať vecne o otázke zavinenia oprávnenej, pokiaľ ide o trovy exekútora pri zastavení exekúcie. Keďže dovolateľ sa nemohol vyjadriť k otázke určenia trov exekúcie pri zastavení a k inštitútu zavinenia, v ďalšej časti dovolania vyjadril svoj názor na priznanie trov exekúcie exekútorovi pri zastavení exekúcie s poukazom na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach, napr. z 12. apríla 2010 sp. zn. 3 CoE 189/2010, z 29. októbra 2010 sp. zn. 4 CoE 188/2010 a iné, z ktorých vyplýva, že exekútor má vždy nárok na trovy exekúcie a súd mu ich musí priznať, aj keď povinný

neexistuje, a tiež aj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, napr. nález zo 4. októbra 2007 sp. zn. II. ÚS 173/06.

Oprávnená vo vyjadrení k dovolaniu žiadala dovolanie ako neopodstatnené zamietnuť. Trvala na dôvodoch svojho odvolania a zastávala názor, že v danej veci nemôže byť zviazaná na náhradu trov, pretože žiadnym spôsobom nezavinila zastavenie exekúcie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

V zmysle § 236 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu. Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Ako je však výslovne uvedené v § 239 ods. 3 O.s.p., ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach

týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Dovolaním súdneho exekútora je napadnuté zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu o trovách exekúcie, prípustnosť ktorého nevyplýva z § 239 O.s.p. Dovolanie proti takému uzneseniu je prípustné len z dôvodu väd uvedených v § 237 O.s.p.

V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovolateľ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

So zreteľom na obsah dovolania dovolací súd sa osobitne zameril na posúdenie, či konanie nie je zaťažené vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv v občianskom súdnom konaní.

Z obsahu dovolania vyplýva, že k odňatiu možnosti konať pred súdom malo podľa názoru dovolateľa dôjsť tým, že mu nebolo doručené odvolanie oprávnenej proti uzneseniu

súdu prvého stupňa. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom dovolateľa, že v odvolacom konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Podľa § 209a ods. 1 O.s.p. ak nejde o prípad uvedený v § 209 ods. 1 druhej vete, doručí súd prvého stupňa odvolanie ostatným účastníkom, a ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, vyzve účastníkov, aby sa k odvolaniu vyjadrili.

Zo spisu exekučného súdu vyplýva, že oprávnená podala proti uzneseniu Okresného súdu Rožňava z 28. júla 2010 č.k. 3 Er 538/201-14 vo výroku o trovách exekúcie odvolanie 8. septembra 2010. Súd prvého stupňa v rozpore s citovaným ustanovením § 209a ods. 1 O.s.p. odvolanie oprávnenej riadne súdnemu exekútorovi ako účastníkovi v tomto štádiu konania (§ 37 ods. 1 druhá veta Exekučného poriadku) nedoručil a následne vec predložil odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní.

Právo účastníka konania na to, aby mu súd doručil odvolanie iného účastníka, patrí k základným a neopomenuteľným procesným oprávneniam účastníka konania, pretože nedoručením odvolania totiž odníma možnosť uplatnenia procesného práva vyjadriť sa k úkonu druhého účastníka konania, ktorým inicioval odvolacie konanie, dať na posúdenie odvolaciemu súdu vlastnú argumentáciu, s ktorou – ak by ju neprijal – by sa musel odvolací súd vypoariadať; takýmto chybným postupom súdu odníma sa účastníkovi právo na spravodlivý proces. Preto ak odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa nepostupoval v súlade s § 209a ods. 1 O.s.p. a sám tento nedostatok v odvolacom konaní neodstránil, tým, že odvolanie oprávnenej vecne prejednal a o ňom rozhodol, odňal súdnemu exekútorovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Nedoručením odvolania oprávnenej súdnemu exekútorovi bolo mu znemožnené vyjadriť sa k tomuto odvolaniu a tým odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 O.s.p.

Vzhľadom na to, že v konaní na odvolacom súde došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., zrušil Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.). Vzhľadom na zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu, nezaoberal sa dovolací súd ďalšími

dôvodmi, z ktorých súdny exekútor vyvodzoval opodstatnenosť svojho opravného prostriedku.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu o trovách pôvodného i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. januára 2012

JUDr. Daniela Sučanská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková